

РЕШЕНИЕ

№ 26981

гр. София, 13.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIII ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 15.11.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Миглена Николова

ЧЛЕНОВЕ: Даниела Гунева

Младен Семов

при участието на секретаря Александра Вълкова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **3422** по описа за **2024** година докладвано от съдия Младен Семов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.185 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс.

Образувано по жалба на „БЕО-ЛЕНД“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], СЕДАЛИЩЕ И АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ – ГР.С., [улица], ет.2, представлявано от управителя П., чрез адв.Л., с посочен съдебен адрес: [населено място], ул. „Д-р Х. С.“ № 3, ет.3, тел.: с искане за частична отмяна на нормите на чл.25 ал.1 и чл.25 ал.3 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от Столична община.

Конкретно иска се отмяната на текста „по реда и в срока“ инкорпорирано в посочените норми, отнасящ се до срока по чл.14 ЗМДТ.

Във връзка с оспорената разпоредба на чл.25 ал.1 от Наредбата:

Твърди се, че действащата редакция на чл.25 ал.1 от Наредбата противоречи на общия принцип за едно нарушение – едно наказание, тъй като ако предприятието-собственик на нежилищен имот пропусне да подаде декларация по чл.14 ЗМДТ в предвидения срок, то същото е лишено от правото дължимата от него ТБО да бъде изчислена съобразно чл.23 ал.1 от Наредбата, а именно – съобразно вида и брой съдове. Същата последица е налице и когато декларацията за вида и брой съдове за съхранение на битови отпадъци е подадена в 7-дневен срок от подаване декларация по чл.14 тъй като ТБО ще бъде изчислена съобразно чл.26 ал.1 от

Наредбата – в промили съобразно стойността на имота. Практическият ефект жалбоподателят е обосновал като в хипотезата на чл.23 от Наредбата за 2023г. той би заплатил ТБО за притежаваният нежилищен имот в размер на 2607лв., а при прилагане принципа за определяне таксата в чл.26 ал.1 Наредбата нейният размер е 67 094,40лв. Т.е. макар да не е уредена като санкция, редакцията на чл.25 ал.1 Наредбата създава сериозна финансова тежест за жалбоподателя. В този контекст обаче,законодателят в чл. 123 ал.1 ЗМДТ е уредил имуществена отговорност при подаване декларация в срок по чл.14 ЗМДТ в размер от 500лв. до 3000лв.Т.е. от една страна законодателят е предвидил санкция, а от друга – СОС е придвидил допълнителна финансова тежест за същото нарушение, равняваща се в случая на 25 пъти по-висок размер на таксата.

На второ място се твърди,че чл.25 ал.1 Наредбата противоречи на принципа за по-голяма справедливост при определяне местни такси съгласно чл.8 ал.1 ЗМДТ и чл.5 ал.1 т.3 Наредбата. Разходите, които следват от приложимостта на оспорваният чл.25 ал.1 от Наредбата са явно несъразмерни с предоставяната услуга. В тази връзка се позовава и на решение на СЕС от 30 март 2017г. по дело С-335/16 с което е прието,че при определяне ТБО не следва да се създават явно несъразмерни разходи за собствениците на имоти,спрямо обема или естеството на отпадъците,които могат да генерират.

Във връзка с оспорената разпоредба на чл.25 ал.3 от Наредбата:

Твърди се,че нормата противоречи на акт от по-висш нормативен ранг.

Същата предоставя възможност на новият собственик да се ползва от установеният ред за текущата година,заявен от предишният собственик при условие,че не е променено предназначението на имота, но единствено в случай,че новият собственик е декларирал новопридобитият имот по чл.14 ЗМДТ и е подал декларация до кмета на СО в 7-дневен срок от подаване декларацията по чл.14. Като следствие единствено деклариране на имота извън установеният срок лишава новият собственик от правото да се ползва от декларираният от предходният ред на определяне на таксата. Този пропуск реално води до преизчисляване на ТБО до края на текущата година. Така се стига до промяна начина на определяне на ТБО в рамките на календарната година, в която е придобит нежилищния имот. С това е нарушена нормата на чл.68 ал.1 ЗМДТ,която не допуска изменение в начина на определяне на размера на ТБО в течение на годината.Поради това и съгласно чл.7 ал.2 ЗНА вр. чл.15 ЗНА твърди,че чл. 25 ал.3 Наредбата противоречи на чл.68 ЗМДТ.

На второ място се твърди, че чл.25 ал.3 от Наредбата противоречи на принципа за по-голяма справедливост при определяне на местни такси съгласно чл.8 ал.1 ЗМДТ и чл.5 ал.1 т.3 Наредбата.

По аргументи аналогични с изложеното във връзка с чл.25 ал.1 от Наредбата и при съпоставка дължимостта на ТБО за имота за 2023г., жалбоподателят сочи,че с приемане на оспореният текст СОС е допуснал определянето на новата такса за текущата година да надвишава с 25 пъти повече таксата, дължима от предишният собственик за същия период.

В допълнение – изменението на начина на определяне на таксата не е разходооправдано с оглед стойността на предоставяната услуга и предвид нормата на чл.18 ал.2 от Наредбата, изискваща СОС, до края на предходната година, да изготви план-сметка за всяка от дейностите по чл.18 ал.1 Наредбата,като се води от принципите по чл.5 от Наредбата в т.ч.и принципа на постигане по-голяма

справедливост. Оспорената разпоредба обаче противоречи на този принцип. Още повече – не е налице промяна в предназначението на имота, нито в начина на сметосъбиране. Посочва се приложимостта на решение на СЕС от 30 март 2017г. по дело С-335/16 и допуснатото нарушение на изведената от СЕС забрана за явна несъразмерност на разходите за собствениците на имоти, спрямо обема или естеството на отпадъците, които могат да генерират.

Ответната страна – СОС оспорва жалбата като неоснователна като представя писмено становище, а именно – становище от зам. кмет на СО до директора на дирекция „Секретариат на СОС“ във връзка с депозираната жалба, съдържащо следните аргументи:

Нормата на чл.22 от Наредбата предвижда три способа за определяне ТБО за нежилищни имоти на предприятия, а именно - според количеството на битовите отпадъци съобразно вида и броя на съдовете за съхраняването им и честотата на сметоизвозване; чрез пряко договаряне; пропорционално в промили.

Разпоредбата на чл.23 от Наредбата наред с прякото договаряне по чл.24 представляват алтернативно предвидени възможности, които нямат задължителен характер и възползването от нея зависи изцяло от волята и активното поведение на задължените лица. От възможността по чл.23, респ. чл.24 на Наредбата се ползват предприятие за които този ред е икономически най-изгоден, респ. като норма предоставяща по-благоприятен резултат оспорената норма на чл.23 въвежда изискване и за правомерно поведение на субектите към които е насочена, поставяйки правила и срокове като този по чл.14.

Наредбата не предвижда санкция за лицата, които не са възползвали от предвидените в чл.23 и чл.24 Наредбата способи за определяне ТБО, като за предприятия, които не са избрали някои от посочените начини за определяне на таксата, се прилага нормата на чл.26.

Така, чл.25 ал.1 Наредбата не е санкционна разпоредба. Спазването на срока не е санкция а изискване за правомерно поведение. Неспазването на изискванията на тази норма не ангажира административна наказателна отговорност.

Като продължение и във връзка с позоваването на предвидената в чл.123 ЗМДТ санкция за неподаване декларация по чл.14 от с.з. твърди, че тази санкция е приложима самостоятелно и само във връзка с чл.14 ЗМДТ, като процедурата по чл.23 ал.1 от Наредбата е доброволна, респ. за неподаване документи по този ред не е предвидена санкция.

Оспорва и като невярно твърдението, че при прилагане на чл.23 ал.1 жалбоподателят би платил такса в размер на 2607, а при прилагане принципа на чл.26 от Наредбата стойността би била 67 094 лв., тъй като с решение № 8029 по протокол № 44 от 16.12.2021г. на СОС е определен размер на ТБО за нежилищни имоти за предприятия за 2022г. приложимо и за 2023г. съгласно действаща норма на чл.66 ал.3 ЗМДТ. Т.е. когато СО не е определил размер на ТБО за текущата година, таксата се събира на база действащият към 31 декември на предходната година. Преди да депозира съдебната жалба, дружеството е подало в дирекция „Икономика и търговска дейност“ на СО, за посоченият недвижим имот, декларация по чл.25 ал.3 Наредбата/вх. № от 18.01.2024/, с която дружеството е заявило, че желае да запази правата на предходния собственик на имота, който същият е упражнил по реда на чл.21 ал.1 Наредбата за периода от 01.09.2023г. до 31.12.2023г. и за 2024г. Тази декларация обаче е приета като несъответна на изискванията на наредбата за което

дружеството е уведомено с нарочно писмо. Като продължение – твърденият размер на ТБО – 2607лв. е непостижим при прилагане на който и да било от способите по Наредбата.

Като неверни се оспорват и твърденията, че разпоредите на чл.25 ал.1 и ал.3 от Наредбата противоречат на принципа за по-голяма справедливост, доколкото създава значителни разходи за новият собственик, които са явно несъразмерни с предоставяната услуга. Така чл.25 ал.1 касае новопостроени имоти, т.е. неясно е какво се има предвид под новият собственик. Успоредно с това – неясно е по какъв начин от тази норма следва несъразмерност на таксата с предоставяната услуга. Именно с цел по-голяма справедливост чл.25 ал.1 Наредбата дава възможност за избор на предприятията собственици на новопостроени сградата да изберат ред за определяне ТБО съгласно чл.23 или чл.24.

На следващо място сочи като неотнормирана визираната от жалбоподателя практика на СЕС поради естеството на преюдициалния спор, още повече, че в самото решение е посочено, че в правото на съюза липсва уредба приета на основание чл. 192 ДФЕС която да налага на ДЧ точно определен метод за финансиране разходите по обезвреждане на битови отпадъци, така, че по избор на ДЧ то може да се осигури чрез такса или друг вид насрещно задължение или по какъвто и да било друг начин.

В заключение, оспорва се и твърдяното противоречие с чл.68 ал.1 ЗМДТ, тъй като изборът да се упражняват права по чл.25 ал.3 от Наредбата не означава промяна в приетият от СОС начин на определяне и размер на ТБО. Нормата на чл.68 ЗМДТ е насочена към СОС, а изчислението на таксата се извършва от съответната дирекция на общината въз основа избраният начин и приетият от СОС начин и размер на изчисление. СОС е определил начините, по които да се изчисли размера на таксата, а именно – чл.23, чл.24 и чл.26, а с посоченото решение на СОС е определен размерът на тази такса, който не е променен в течение на годината.

На последно място жалбоподателят твърди, че дружеството няма правен интерес от оспорване на акта предвид факта, че същото е собственик на новопридобит, а не на новопостроен жилищен имот.

Представителят на прокуратурата изразява становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд, С. град XIII състав, с оглед твърденията на страните, съществува на спора и предмета на съдебна проверка, съобрази:

Жалбата е подадена в срок, срещу подлежащ на оспорване подзаконов административен акт, от активно легитимирано лице и при липса на отрицателни процесуални предпоставки – извод, следващ изрично и от Определение № 8544 от 09.07.2024г. по адм.д. № 6463 по описа на ВАС за 2024г.

При преценка наличието на отрицателни процесуални предпоставки по чл. 187 ал.2 АПК съдът съобрази, че процесно оспорените разпоредби са приети, съответно – нормата на чл.25 ал.1 от Наредбата - с Решение № 313 по Протокол № 19 от 28.06.2012 г. и нормата на чл.25 ал.3 от Наредбата - с Решение № 3 по Протокол № 75 от 22.01.2015 г.

Във връзка с нормата на чл.25 ал.1 от Наредбата следва да се посочи, че процедурата по приемане на Наредбата е била предмет на анализ по адм.д. № 3443 по описа на ВАС, I отделение за 2021г. и адм.дело № 14322 по описа на ВАС, VII отделение за 2012г. Независимо от това и като съобрази, че посоченото решение на СОС е самостоятелен, подлежащ на пълен контрол акт, съдът счита за необходимо да

посочи:

Правомощието на общинските съвети да издават наредби, с които да уреждат съобразно нормативните актове от по-висока степен неуредени от тях обществени отношения с местно значение, е регламентирано в чл.76, ал.3 АПК и чл. 8 от Закона за нормативните актове /ЗНА/.

В този контекст и от фактическа страна съдът установи:

Във връзка с разпоредбата на чл. 25 ал.1 от Наредбата:

Проектът за изменение и допълнение на Наредбата е внесен с доклад - мотивирано предложение № 93-00-225 от 23.05.2012г. и проект на решение /л.267/ от Д. Б. – заместник кмет на СО, съобразно изискванията на чл. 58, ал.1 от Правилника за организация и дейността на Столичния общински съвет/.

Докладът и проектът за решение относно приемането на Наредба за изменение и допълнение на НОДТСО са обявени съответно на електронната страница на съвета – <https://council.sofia.bg/> в раздел „Проекти на нормативни актове“ на 31.05.2012г., с което е спазено изискването на чл.26, ал.2 ЗНА/л.263 и сл. от делото/.

В изпълнение на разпоредбата на чл.59 ПОДСОС постъпилото предложение за изменение и допълнение на наредбата е разпределено на ресорните постоянни комисии и е определил водещата комисия по смисъла на чл.59, ал.2 /ПК по местно самоуправление и нормативна уредба/.

Д. ред на заседанията на СОС е обявен на интернет страницата на съвета - www.sofiacycouncil.bg. Докладът и мотивите към него отговарят на изискванията на чл.28 ЗНА. В тях са изложени причините, които налагат приемането на Наредбата, целите, които се поставят с предложените изменения и допълнения, финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба, очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, съответствие на проекта за нормативен акт с правото на Европейския съюз. Водещата комисия по местно самоуправление и нормативна уредба, подкрепя с 5 гласа „за“ от 7 члена внесенят доклад, заедно с направените предложения за изменение и допълнение от ПК по финанси и бюджет, ПК по транспорт, транспортна инфраструктура и безопасност на движение, ПК по образование, култура, наука и културно многообразие, ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори /виж стр. 288 и сл./. При приемането на Наредбата е спазена и изискуемата се по чл. 75, ал. 3 и ал. 4 от АПК специална форма. Налице е наименование на акта, което сочи неговия вид, предмет и органа, който го е приел. Като структура, форма и обозначение на съдържанието Наредбата отговаря на изискванията на ЗНА и Указа за неговото прилагане.

На 28.06.2012г. е проведено заседание на СОС. Видно от Протокол/л.297/ за гласуване по т.6 от дневният ред /под която точка е внесено предложението/ нормативните изменения са приети при наличие на изискуемия кворум съгласно чл. 27, ал. 2 от Закон за местното самоуправление и местната администрация.

С решение № 313/ 28.06.2012г. е приета новата разпоредба на чл.25 ал.1 от Наредбата, съгласно предложението на вносителите на проекта и направените предложения от комисиите. Видно от представените по делото протокол и справка за присъстващи на проведеното заседание, се установява, че Наредбата е приета с мнозинство от 35 гласа, което е повече от половината от броя на присъствалите общински съветници/56ма/, което води до извод за редовно взето решение по реда на чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА. Приетото решение е удостоверено с подписа на председателя

на Столичния общински съвет /чл. 78, ал. 1, т. 2 от АПК и чл. 34, т. 3 от Закона за нормативните актове/.

Във връзка с разпоредбата на чл. 25 ал.3 от Наредбата:

Проектът за изменение и допълнение на наредбата е внесен с доклад - мотивирано предложение № СО15-9300-2/06.01.2015 г. и проект на решение /л.315 и сл./ от Д. Б. – заместник кмет на Столична община.

Докладът и проектът за решение относно приемането на Наредба за изменение и допълнение на НОДТСО са обявени съответно на електронната страница на съвета – <https://council.sofia.bg/> в раздел „Проекти на нормативни актове“ на 06.01.2015г., с което е спазено изискването на чл.26, ал.2 ЗНА/л.314/.

В изпълнение на разпоредбата на чл.59 ПОДСОС постъпилото предложение за изменение и допълнение на Наредбата е разпределено на ресорните постоянни комисии и е определил водещата комисия по смисъла на чл.59, ал.2 /ПК по местно самоуправление и нормативна уредба/.

Д. ред на заседанията на СОС е обявен на интернет страницата на съвета - www.sofiacouncil.bg. Докладът и мотивите към него отговарят на изискванията на чл.28 ЗНА. В тях са изложени причините, които налагат приемането на Наредбата, целите, които се поставят с предложените изменения и допълнения, финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба, очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, съответствие на проекта за нормативен акт с правото на Европейския съюз. Водещата комисия по местно самоуправление и нормативна уредба подкрепя доклада с предложения редактиран проект на решение, приложен към доклад - мотивирано предложение СО15-9300-2/06.01.2015. Положително становище е дадено и от Постоянна комисия по образование, култура, наука и културно многообразие /л.330/; Постоянна комисия по опазване на околната среда, земеделие и горите /л.329/; Постоянната комисия по финанси и бюджет /л.329/. При приемането на Наредбата е спазена и изискуемата се по чл. 75, ал. 3 и ал. 4 от АПК специална форма. Налице е наименование на акта, което сочи неговия вид, предмет и органа, който го е приел. Като структура, форма и обозначение на съдържанието Наредбата отговаря на изискванията на ЗНА и Указа за неговото прилагане.

На 22.01.2015г. е проведено 75-то заседание на СОС. Видно от Протокол № 75 /л. 332335/ от проведеното заседание по доклад СО15-9300-2/06.01.2015г. са приети съответните нормативни редакции, при наличие на изискуемия кворум съгласно чл. 27, ал. 2 от Закон за местното самоуправление и местната администрация /виж л. 334 от делото/.

С решение № 3/22.01.2015г. /л.309 и сл./ по т.3 /л.334/ от Протокол № 75 от 22.01.2015 г. е приета новата разпоредба на чл.25 ал.3 от Наредбата, съгласно предложението на вносителите на проекта и направените предложения от комисиите. Видно от представените по делото протокол и справка за присъстващи на проведеното заседание, се установява, че Наредбата е приета с мнозинство от 51 гласа, което е повече от половината от броя на присъствалите общински съветници, което води до извод за редовно взето решение по реда на чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА / виж л. 334/. Приетите решение са удостоверени с подписа на председателя на Столичния общински съвет /чл. 78, ал. 1, т. 2 от АПК и чл. 34, т. 3 от Закона за нормативните актове/.

Поради това и от правна страна следва да се приеме, че нормативното изменение е осъществено от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия, в предписаните от закона форма и съдържание и при спазване на процедурните изисквания.

Като продължение и във връзка с преценката за материална законосъобразност настоящият състав съобрази:

Нормата на чл.25 ал.1 от Наредбата гласи:

„За нежилищни имоти на предприятия по чл. 21, ал. 2, лицата, определени в чл. 18, ал. 4, ал. 6 и ал. 7, могат да упражнят правата си по чл. 23 и чл. 24 в 7 (седем) дневен срок от декларирането на имотите по реда и в срока по чл. 14 от ЗМДТ“.

От своя страна разпоредбата на чл.25 ал.3 от Наредбата предвижда:

„За нежилищни имоти на предприятия по чл. 21, ал. 1, придобити през текущата година или след 30 ноември на предходната година, за които предходният собственик е упражнил правата си за определяне на такса за битови отпадъци по чл. 23 и чл. 24, новият собственик има право да поиска да се запази установеният ред за определяне на таксата, който се е прилагал за тези имоти през текущата година, в случаите, когато не се променя предназначението на имота. Новият собственик на имота упражнява това си право чрез подаване на декларация по образец (Декларация № 4) до кмета на Столична община, чрез Дирекция "Икономика и търговска дейност", в седемдневен срок от декларирането на имота по реда и в срока по чл. 14 от Закона за местните данъци и такси.“

Конкретните норми се обжалват в частта „по реда и в срока“ отнасящ се до срока по чл.14 ЗМДТ, т.е. предвиждат идентично задължение както по отношение на новопридобитите, така и по отношение на новопостроените имоти, поради което и двете норми следва да бъдат разгледани съвместно.

От своя страна нормата на чл.14 ЗМДТ регламентира писмено уведомление в 2-месечен срок на общината по местонахождението на имота, чрез подаване данъчна декларация за облагане с годишен данък върху недвижимите имоти за новопостроените сгради и постройки, които не подлежат на въвеждане в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията/арг. ал.1/.

С оглед твърдението за противоречие с нормативен акт от по-висш порядък:

Противоречието на разпоредба от подзаконов нормативен акт с норма от по-висш ранг представлява по своята същност нарушение на чл.15 от ЗНА и като такова следва да се квалифицира като материална незаконосъобразност на акта по чл. 146 т.3 АПК, приложим на основание чл.196 АПК.

По силата на посочената чл.68 ал.1 ЗМДТ не се допускат изменения на начина на определяне и на размера на таксата за битови отпадъци в течение на годината.

В своята практика ВАС е имал възможност да постанови, че: „Следва да се посочи, че коментираното законодателно решение е пряко обвързано и със задължението на общинските съвети да приемат план-сметка за дейностите си по чл. 66, ал. 2 от ЗМДТ, както и размера на такса битови отпадъци до края на предходната година. В случаите, при които имотът е новопридобит, нормата на чл. 21, ал. 1 от НОАМТЦУПСО сочи, че такса за битови отпадъци се събира от началото на месеца, следващ придобиването на имота. В частност, след като имотът е придобит от "Риъл Естейтс Дивелпмънт" ЕАД на 15.03.2018 г., то размерът на ТБО е следвало да се определи от 01.04.2018 г. до края на календарната година. Тъй като това не е сторено, то определянето на месечен размер на ТБО е в нарушение на материалния закон,

което по аргумент от чл. 146, т. 4 АПК вр. с § 2 ДР ДОПК е самостоятелно основание за незаконосъобразност на оспорения АУЗД“ / виж. Решение № 2288 от 12.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 11329/2019 г., I о., и Решение № 1817 от 4.02.2020 г. на ВАС по адм. д. № 11331/2019 г., I о. Решение № 5865/20.05.2020 г. на ВАС по адм. д. № 2967/2020 г., I отд. и Решение № 1886/15.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 8996/2020 г. VIII отд. /.

Срокът по чл. 14, ал. 4 вр. с ал. 1 ЗМДТ за подаване на декларация е започва да тече от датата, на която жалбоподателят е придобил правото на собственост върху процесният имот. Срокът по чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата е обвързан с този по чл. 14, ал. 1 ЗМДТ.

В своето решение № 7081 от 29.11.2021 г. по адм. № 5928 по описа за 2021, АССГ е имал възможност да постанови, че нормата на чл.68 ал.1 съгласно която „Не се допускат изменения на начина на определяне и на размера на таксата за битови отпадъци в течение на годината. ", следва да се тълкува във връзка с ал. 2: "Когато в срока по чл. 66, ал. 3, т. 2 общинският съвет не е одобрил план-сметката, размерът на таксата за годината се определя, като разходите за сметка на такса битови отпадъци за предходната година се коригират по реда на чл. 66, ал. 13 и се разпределят в съответствие с последно одобрените видове основи по чл. 67, ал. 8. Разходите за обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците се включват в съответстващия им за текущата година размер. " Изискването на ал. 1 в този смисъл, се отнася към органите на местно самоуправление, на които е забранено в течение на годината да изменят начина на определяне на таксата за битови отпадъци и размера ѝ като процентен показател. Това не означава, че местните органи по приходите следва служебно да прилагат режима на таксите на предходния собственик при смяна на собствеността, след като данъчно задълженото лице не ги е уведомило, че ще запази и няма да променя предназначението на имота. Според чл. 26, ал. 1 от НОАМТЦУПСО (изм. - Решение № 701 по Протокол № 79 от 16.12.2010 г.): "Извън случаите на чл. 23 и чл. 24 такса за битови отпадъци на нежилищни имоти на предприятията се определя пропорционално в промили на база отчетната стойност на имотите като разпределението на размера на промила е, както следва: за сметосъбиране и сметоизвозване; за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения; 3. за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване“.

На тази база и с посоченото решение АССГ е приел, че тъй като декларация по чл. 23 от Наредбата не е била подадена в срок, в съответствие с разпоредбите на Наредбата, то законосъобразно такса за битови отпадъци на нежилищни имоти на предприятията е определена пропорционално в промили на база отчетната стойност на имотите.

Посоченият извод е изрично валидиран от ВАС с Решение № 10444 от 17.11.2022 г. на ВАС по адм. д. № 2376/2022 г. по което е посочено:

„Що се отнася до изтъкнатия от касатора довод за нарушение на чл. 68, ал. 1 ЗМДТ следва да се посочи, че настоящият състав споделя изложените в тази връзка от АССГ мотиви и не следва да ги преповтаря...“.

Т.е. ВАС директно в контекста на едновременната приложимост на двете норми – чл.25 ал.3 от Наредбата вр. чл.14 ЗМДТ и от друга страна чл.68 ал.1 ЗМДТ е дал насоки как двете разпоредби следва да се четат съвместно и липсата на противоречие помежду им с оглед режима на определяне публичните задължения.

Освен това следва ясно да се посочи, нормата на чл.68 ал.1 ЗМДТ е насочена към общинския съвет, въвеждаща забрана в рамките на годината да променя алгоритъма и начина по който се изчислява таксата, така, че нейният размер в съответствие с избраният режим да бъде непроменен.

От своя страна нормите на чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата не дават правомощие на СОС да залага различни коефициенти или методи за определяне ТБО по отделни компоненти в рамките на годината, нито има данни това да е извършвано.

На трето място – промяната на размера на дадена ТБО за конкретен имот, следствие на прилагане различни режими в рамките на една година, поради настъпили различни обстоятелства, не е равнозначна на промяна в начина на определяне. Начинът на изчисление, водещ до определена стойност следва приложимият режим на определяне на ТБО.

Както вече бе посочено нормите на чл.22 - чл.26 Наредбата регламентират различни режими за изчисление на ТБО, приложението на всеки от който е надлежно определен от СОС. Поради това смяната на един режим не представлява промяна в начина на определяне. Още по-малко пък могат да бъдат възприети като санкция за избора на един или друг режим на определяне на такса.

Извън това, настоящият състав счита за необходимо да посочи:

Съгласно трайно установената практика на СЕС в съпоставими хипотези, макар и на плоскостта на ДДС облагането е прието, че възможността за подаване на искане за възстановяване на ДДС без никакво ограничение във времето би била в противоречие с принципа на правната сигурност, който изисква да не бъде възможно безкрайното преразглеждане на данъчното положение на данъчнозадълженото лице от гледна точка на правата и на задълженията му спрямо данъчната администрация. Ако наличието на давностен срок, чието изтичане води до невъзможност за кредитора да иска намаляване на данъчната основа за ДДС за някои вземания, не може да се счита за несъвместимо с Директивата за ДДС определянето на датата, от която този срок започва да тече, се урежда от националното право, при условие че са спазени принципите на равностойност и ефективност (вж. в този смисъл решения от 21 януари 2010 г., *Alstom Power Hydro*, C-472/08, EU:C:2010:32, т. 16 и 17 и цитираната съдебна практика и от 12 април 2018 г., *Biosafe — Indústria de Reciclagens*, C-8/17, EU:C:2018:249, т. 36 и 37 и цитираната съдебна практика).

И като продължение - наличието на преклузивен срок, чието изтичане води до невъзможност за кредитора да иска намаляване на данъчната основа за ДДС за някои вземания, не може да се счита за несъвместимо с Директивата за ДДС, когато определянето на датата, от която този срок започва да тече, се урежда от националното право, при условие че са спазени принципите на равностойност и ефективност (в този смисъл решения от 21 януари 2010 г., *Alstom Power Hydro*, C-472/08, т. 16 и 17 и от 12 април 2018 г., *Biosafe-Indústria de Reciclagens*, C-8/17, т. 36 и 37).

На следващо място, в т. 57 на Решение по дело C-314/22, „Консорциум Реми Груп“ АД, СЕС също изрично постановява допустимостта за национална уредба, която предвижда преклузивен срок за подаването на искане за възстановяване на ДДС, вследствие на намаляване на данъчната основа на ДДС при пълно или частично неплащане, който да тече от момента, в който това данъчно задължено лице е можело - без да пропусне да положи дължимата грижа - да предяви правото си на намаляване. При липса на национална правна уредба относно условията и реда за упражняване на

това право данъчно задълженото лице трябва да може да определи с разумна степен на вероятност момента, от който започва да тече този преклузивен срок.

В своето Решение № 2 от 30.03.2000 г. по конст. д. № 2/2000 г. Конституционния съд също е имал възможност да постанови, във връзка с преклузивен срок: *„Когато лицето е възпрепятствано от „особени непредвидени обстоятелства“ (по терминологията на чл. 45, ал. 1 Данъчния процесуален кодекс (ДПК)) да упражни своето право на обжалване, в действие влизат конституционните принципи на справедливостта и правовата държава, от които се извежда правилото „срещу неспособния (юридически) да действа срокът не тече (contra non valentem agere non currit praescriptio)“. Правно-техническо въплъщение на това правило са институтите на спиране, продължаване и възстановяване на сроковете“.* Според КС *„[в]секи срок се основава на мълчаливото предположение, че в предоставения му период от време носителят на съответното право разполага с действителната възможност да упражни правото си. Наличието на действителна възможност за упражняване на правото на защита е условие за ефективността на това право и може да бъде определено като конститутивен (и конституционен) елемент на последното – чл. 56 и чл. 120, ал. 2 от Конституцията“.* С такива мотиви КС е обявил за противоконституционна разпоредбата на чл. 45, ал. 5 ДПК, с която се изключва възможността за възстановяване на пропуснат срок за подаване на жалби за определени категории данъчни актове.

Настоящият състав счита, че сам по себе си определеният ред, т.е. отново срок в нормата на чл. 14 ЗМДТ е в съответствие с принципа на правната сигурност на плоскостта на местното данъчно облагане. Същият идва да обезпечи реда и начина за упражняване на едно конкретно право, като е доразвит с нормата на чл. 25 ал. 1 и ал. 3 от Наредбата с оглед спецификите на предвиденият в нея режим. Нещо повече – регламентирането на ясни, еднакво приложими за всички правни субекти ред и срок за упражняване на едно право е проявление на принципа на правна сигурност. Същият идва да обезпечи развитието на правоотношенията и сам по себе си не може да се възприеме като ограничаващ упражняване на дадено право. Формулираният срок в разпоредбите нито прави невъзможно, нито прекомерно трудно упражняването на посоченото право. Срокът е регламентиран в нормативен акт, същият е известен и създава оправдани правни очаквания за всички субекти в аналогична ситуация. Същият не е обвързан с неясен модалитет, нито под условие за настъпване на друго събитие, така, че да се приеме, че същият е неясен или потенциално невъзможно изпълним.

Следва ясно да се подчертае - от фактите по делото липсват каквито и да било индикации, че този срок прави прекомерно трудно или невъзможно упражняването на това право. Всъщност жалбоподателят изразява аргументи свързани с последиците от неспазването му, но липсват каквито и да било съображения, позволяващи съдът да приеме, че условието „по реда и в срока“ не може да бъде спазено, така, че настъпването на т.нар. неблагоприятни последици да се обвърже само и единствено с това изискване. Правните последици, които законодателят обвързва с пропускането на определен срок обаче не са аргумент, правещ само по себе си изискването за ред и срок противозаконно. Те ще бъдат такива, ако са регламентирани по начин, лишаваш от възможност или от смисъл упражняването на самото право. А видно от данните по делото, регламентацията на чл. 25 ал. 1 и ал. 3 от Наредбата не разкрива подобна постановка.

При обективна невъзможност за упражняване правото от лицето в разписаният срок, то би могло да поиска удължаването или възстановяването му, респ. да го предяви макар и след срока и всеки съд, сезиран с подобен спор е длъжен да прецени поведението на местната данъчна администрация през призмата на тези именно факти – защо е пропуснат срока, налице ли е извинимо обстоятелство и можело ли е същият да бъде продължен или възстановен, така, че да не се стига до прекомерно засягане правото на лицето до степен на пълното му отричане. Т.е. да не се допуска хипотеза в която обективната и извинима невъзможност за спазване на срока да бъде противопоставима в степен на отричане на самото право, както многократно са постановявали и Съдът в Л. и К. съд на РБ.

Същността на срока и реда за упражняване на едно право като правни институти не се изразяват в отричане, а в регламентация на начина на упражняване на публичното право. Неспазването им може и трябва да доведе до преклузия, като същата ще е обосновано приложима тогава, когато липсват каквито и да било доказателства, че лицето е искало, но не е могло поради обективни извиними съображения да упражни правото си по указаният ред. Т.е., че преклузията не е настъпила в резултат на бездействие или незаинтересованост на страната, а само и единствено в резултат на обективна и извинима невъзможност.

Наличието на сега съществуващата законова конструкция, почиваща върху презумпцията, че спазването на определено условие и срок е равнозначно на бездействие или незаинтересованост, както и процесуалната постановка, че доказателствената тежест за опровергаване на тази презумпция е на оспорващата страна, са в унисон с принципите на правовата държава, върховенството на закона и правната сигурност.

По своята същност срокът има обезпечителна функция и идва да внесе стабилитет пред прекомерната висиящност на правотношенията, предмет на съответната регламентация. В тази връзка регламентирането на реда и срока за упражняване на едно право не само не е незаконосъобразно, но се явява и необходимо за правилното функциониране на данъчната система.

Като контратеза – необоснованото бездействие, довело до пропускане на нормативен срок, не може да бъде изведено като основание дерогиращо приложимостта на изискването за ясна регламентация. В този смисъл въпросът дали евентуалното пропускане на срока е резултат от бездействие или обективна извинима невъзможност и оправдана ли е тя с оглед правото, на което иска да се позове и упражни частно-правният субект, подлежат на индивидуално разрешаване в светлината на всеки отделен казус.

Настоящият състав не може да приеме, че изискване за подаване на декларация в срок от два месеца, придружено с изискване за подаване на декларация в седемдневен срок след това до Кмета на Столична община, чрез Дирекция "Икономика и търговска дейност" сам по себе си прави прекомерно трудно или невъзможно упражняване на правото по чл.25 ал.1 или по ал.3 от Наредбата. Този режим е съпоставим с редица други установени и приложими режими в областта на данъчното облагане и същият, като предмет и на анализ в практиката на СЕС не може да се приеме за ограничаващ правото на частно-правните субекти.

Възможността и избора да бъде упражнено правото по чл. 25 ал.1 и т.3 от Наредбата принадлежи на частно-правните субекти и само при надлежното му предявяване обвързва приходната администрация. В този смисъл и само при

надлежното му упражняване настъпват желаните от страната правни последици. Ненастъпването на благоприятни правни последици за страната, която не се е позовала на тях и не е използвала никакъв/т.е. не само установения/ ред и начин за упражняване на правото не може да се разглежда и като санкция за страната.

Изискванията за надлежното обективизиране на избраният режим, т.е. предявено право са в унисон с императиви от висш обществен интерес, каквито са принципа на правна сигурност и оправдани правни очаквания.

В т.44 от Решение на СЕС от 12 юли 2012 година по дело C-284/11, „ЕМС-България транспорт“ ООД, ECLI:EU:C:2012:458 ясно е посочено, че възможността правото на приспадане да се упражнява без никакво ограничение във времето би била в противоречие с принципа на правната сигурност, който изисква да не бъде възможно безкрайното преразглеждане на данъчното положение на данъчнозадълженото лице по отношение на правата и задълженията му спрямо данъчната администрация (Решение по дело Ecotrade, посочено по-горе, точка 44). В диспозитива на посоченият акт е посочено, че член 179, параграф 1 и членове 180 и 273 от Директивата за ДДС трябва да се тълкуват в смисъл, че те допускат съществуването на преклузивен срок като този в главното производство, обуславящ упражняването на правото на приспадане, ако той не прави прекомерно трудно или практически невъзможно упражняването на това право.

Всъщност аргументите на СЕС изведени в това, а и всички дотук цитирани решения са следствие не толкова от специфичните условия на секторното ДДС законодателство, а в светлината на принципите правна сигурност и оправдани правни очаквания. Поради това същите са относими и валидни и към настоящият спор.

По аналогичен начин следва да се приеме, че изискването „по реда“ на чл.25 ал.3 Наредбата препращащо към чл.14 ЗМДТ не може да се приеме за несъразмерно, т.е. надхвърлящо необходимото за постигане на целите да се осигури правилното администриране и изчисление на таксата.

Така разписаният ред за упражняване на правото при съвместен прочит на чл.25 ал.1 и ал. 3 Наредбата и чл. 14 от ЗМДТ позволява да се установи, че всеки собственик на новопридобит или новопостроен имот, искащ да се възползва от режима на определяне на ТБО, следва първо да уведоми писмено в 2-месечен срок общината по местонахождението на имота, като подаде данъчна декларация за облагане с годишен данък върху недвижимите имоти след което в седем дневен срок да подаде декларация по образец до Кмета на Столична община, чрез Дирекция "Икономика и търговска дейност".

От своя страна нормата на чл.71в от ЗМДТ предвижда, че декларации във връзка с определяне на ТБО могат да се подават и по електронен път.

Т.е. от една страна собственикът на новопридобит имот е длъжен в 2-месечен срок да уведоми общината за смяната на собствеността. Това е самостоятелно и независимо от режима на изчисление на ТБО задължение. Въсъщност към него Наредбата добавя единствено изискването в 7-дневен срок да бъде посочен режим на изчисление, ако лицето иска да ползва такъв. Въсъщност това изискване е продиктувано единствено и с оглед наличието на три различни режима на определяне на ТБО, като изборът кой да бъде приложен е поставен изцяло и в зависимост от без/действията на собственика. И доколкото режимът по чл.25 ал.1 и ал. 3 Наредбата е приложим при нарочно волеизявление, то регламентацията на редът как да бъде изразено то не просто не надхвърля необходимото за упражняването му, но и способства правилното

администриране. С цел улеснение на лицата и унификация на волеизявлението - в самата норма е предвиден и към Наредбата е разработен образец на това волеизявление – декларация. Същата може да бъде подадена чрез пощенски оператор, лично в администрацията на общината, по електронен път, т.е. ограничения пред начина на подаването и не съществуват.

Това дава основание на съда да приеме, че нормативно предвиденият ред идва да обезпечи и гарантира администриране на волеизявленията на лицата по чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата, като не надхвърля необходимото за обективизирането, отправянето и администрирането на тези волеизявления.

Посочените изисквания на чл.14 ЗМДТ и на чл.25 ал.3 Наредбата са напълно обосновани и с оглед факта, че няма как местната администрация да знае, че даден имот е продаден на нов собственик, притежаващ качество ДЗЛ, нито би могла да отгатне какъв режим за определяне на ТБО би избрал новият собственик и изобщо има ли желание да бъде определен някой от възможните режими съобразно чл.22 от Наредбата.

В заключение, с дотук изложеното настоящият състав отговори имплицитно и на възражението на жалбоподателя, че чл.25 ал.1 и ал.3 от Наредбата противоречат на принципа за по-голяма справедливост при определяне местни такси съгласно чл.8 ал.1 ЗМДТ и чл.5 ал.1 т.3 Наредбата.

Изложените от „Бео Ленд“ ЕООД съображения за определяне на ТБО в по-висок размер следствие от изискването „по реда и в срока“ от текста на чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата са относими към последиците от неспазване на нормативният ред и срок, а не към самото изискване за ред и срок. Едно изискване, обслужващо легален императив и формулирано по общ, ясен, достъпен за страните начин, който не прави нито прекомерно трудно, нито невъзможно упражняването на едно право, не може да бъде ценено спрямо последиците от неспазването му, защото настъпването на последиците в такава хипотеза се явява резултат само е единствено от поведението на лицето.

В допълнение и отново чрез референция към практиката на СЕС обективизирана в решение от 30 март 2017г. по дело C-335/16, VG Iistoja d.o.o., ECLI:EU:C:2017:242, следва да се посочи, че:

„в действащото право на Съюза липсва правна уредба, приета на основание на член 192 ДФЕС, която да налага на държавите членки точно определен метод за финансиране на разходите за обезвреждане на битовите отпадъци, така че по избор на държавите членки то може да се осигури чрез такса, чрез друг вид насрещно задължение или по какъвто и да е друг начин. При това положение използването на критерии за фактуриране, които се основават на обема на предоставения на ползвателите контейнер, в зависимост по-специално от площта и предназначението на заеманите от тях недвижими имоти, може да позволи разходите за обезвреждане на тези отпадъци да се изчислят и разпределят между отделните притежатели, доколкото този показател може да се отрази пряко на размера на посочените разходи (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2009 г., Futura Immobiliare и др., C-254/08, EU:C:2009:479, т. 48 и 50).

Поради това при действащото право на Съюза, национална правна уредба като разглежданата в главното производство — в която с оглед на финансирането на управлението и обезвреждането на битови отпадъци се предвижда заплащане на цена, изчислена въз основа на предполагаемия натрупан обем на отпадъците, а не въз

основа на теглото на отпадъците, които действително са генерирани и оставени за събиране — не може да се счита за противоречаща на член 14 и член 15, параграф 1 от Директива 2008/98 (вж. по аналогия решение от 16 юли 2009 г., Futura Immobiliare и др., C-254/08, EU:C:2009:479, т. 51)“.

В тази връзка - последицата от непредявяване на избран режим на изчисление на ТБО в срок, изразяваща се прилагане на друг режим, не се явява незаконосъобразна ,доколкото този друг режим е определен в съответствие с и е законосъобразен от гледна точка както на националното, така и на съюзното законодателство.

Във връзка с въпросът дали, с оглед личното положение на жалбоподателя и фактите във връзка с процесният имот, режимът по чл.26 ал.1 Наредбата не би довел до непропорционален и необосновано висок размер на таксата, то със същото решение СЕС посочва, че макар в тази област при действащото право на Съюза компетентните национални органи да разполагат с широко право на преценка за определяне на реда и условията за изчисляване на цените, какъвто е случаят с разглежданите в главното производство разходи за управление на отпадъците и допълнителна такса, запитващата юрисдикция същевременно трябва да провери въз основа на изложените пред нея фактически и правни обстоятелства дали исканата цена и допълнителната такса не водят до начисляване на някои „притежатели“ на явно несъразмерни разходи спрямо обема или естеството на отпадъците, които те могат да генерират (вж. отново решение от 30 март 2017г. по дело C-335/16, VG Iistozha d.o.o и по аналогия решение от 16 юли 2009 г., Futura Immobiliare и др., C-254/08, EU:C:2009:479, т. 55 и 56).

В унисон с изложеното от Съда в Л., настоящият състав счита, че такава преценка се дължи от всеки съд, сезиран с надлежен спор с оглед индивидуалните факти по спора, като установената явна несъразмерност би могла да бъде основание за отмяна на акт, установяващ подобно задължение, но не е основание за отмяна на атакуваната разпоредба сама по себе си. В този смисъл и ако счита, че единствената разлика в стойността на ТБО е резултат от смяната на собствеността на имота, без да е налице разлика в използването му и генерирането на отпадъци, дружеството-жалбоподател би могло да оспорва и да проведе съдебна жалба с цел установяване недължимост на такса в различен размер. Тази недължимост обаче би била следствие от непропорционалност на определеното задължение за ТБО спрямо обема или естеството на отпадъците, които те могат да генерират. Т.е. непропорционалност с оглед индивидуалните факти и данни и в рамките на конкретно приложеният режим спрямо лицето, но не и за незаконосъобразност на режима сам по себе си.

Освен това и доколкото до такъв резултат би се стигнало хипотетично и при установено бездействие на нов собственик искащ да упражни, но не могъл да упражни правата си, то настоящият състав счита, че нормите на чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата не противоречат на принципа на справедливост по чл.8 ал.1 т.3 ЗМДТ и чл.5 ал.1 т.3 Наредбата.

На следващо място - базисно положение, изведено в нормите на ЗМДТ е, че таксата не представлява данък и следва да бъде определена на разходопокривен принцип, т.е. в съответствие и съобразно стойността на насрещната услуга.

Посоченият принцип е изпълнен нормата на чл.7 от ЗМДТ определяща, че местните такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата. От своя страна, нормата на

чл.8 доразвива изискването за разходоориентираност и обоснованост на таксата с оглед себестойността и. Нормите на чл.25 ал.1 и ал.3 по никакъв начин не допускат, нито предвиждат дерогация в отклонение от него. Същият принцип следва да бъде спазен при приемане на план-сметката по чл.66 от СОС и в този смисъл неговото нарушение би могло да бъде обективизирано именно на този етап. Практиката на ВАС във връзка с оспорване решение на общински съвети по определяне размер ТБО е богата, като неведнъж противоречието с нормата на чл.7 ЗМДТ е прилагана като отменително основание./виж Решение № 6398 от 14.06.2023 г. на ВАС по адм. д. № 12521/2021 г. Решение № 9792 от 19.09.2016 г. на ВАС по адм. д. № 10876/2015 г. и др/.

Т.е. едно евентуално неблагоприятно засягане за лицето ще настъпи не от различният режим,който ще се приложи ако то не упражни правото си на избор в срок, а от правните последици на този режим,който обаче се обективират не в нормите на чл.25 ал.1 и ал.3 Наредбата а в отделен,нарочен акт на СОС.

В заключение съдът счита за необходимо да подчертае още веднъж,че правните последици от неупражняване правото по реда и в срока на чл.14 ЗМДТ,настъпващи в хипотезата на чл.25 ал.1 и ал.3 от Наредбата не представляват санкция нито по своята форма и съдържание, нито по своето естество. Санкцията е израз на обществена реакция срещу едно неправомерно поведение на лицето,насочена към поправяне последиците от това поведение и/или превъзпитание на нарушителя. От своя страна нормите на чл.25 ал.1 и ал.3 от Наредбата предоставят правна възможност на частно-правните субекти, като непредявяването на посоченото право в регламентираният срок и начин прави невъзможно упражняването му, респ. неприложимостта на разпоредбите. Същите са подчинени на изискването за срочност, с цел преодоляване на безкрайната висящност на една правна възможност.

Жалбата на БЕО-ЛЕНД“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] с искане за отмяна на нормите на чл.25 ал.1 и ал. 3 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги,предоставяни от Столична община в частта „по реда и в срока“ следва да се отхвърли като неоснователна.

При този изход от спора основателна,съобразно чл.143 ал.3 АПК, е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл.24 от НЗПП и предвид фактическата и правна сложност на делото, в полза на ответника следва да се присъди максимално предвидената сумата от 240лв. юрисконсултско възнаграждение.

Поради това и на основание чл.159 т.4 АПК и чл.172 ал.2 предл чътвърто АПК, Административен съд София-град,ХІІІ касационен състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на БЕО-ЛЕНД“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] с искане за отмяна на нормите на чл.25 ал.1 и чл.25 ал.3 от Наредба за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги,предоставяни от Столична община в частта „по реда и в срока“, като неоснователна.

ОСЪЖДА „БЕО-ЛЕНД“ ЕООД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Столичен общински съвет сума от 240лв./двеста и четиридесет лева/ съдебно-деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Препис от решението да се изпрати на страните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: